

ชื่อเรื่อง การพัฒนาหลักสูตรสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม เรื่อง เมืองอุบลราชธานีศรีวะนาไล เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ
เสริมสร้างจิตสำนึกรักบ้านเกิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2
โรงเรียนเทศบาลบูรพาอุบล

ผู้วิจัย สุนันทา แก่นสาร

ปีการศึกษา 2560

บทคัดย่อ

การพัฒนาหลักสูตรสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม เรื่อง เมืองอุบลราชธานีศรีวะนาไล เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ เสริมสร้าง
จิตสำนึกรักบ้านเกิดของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเทศบาลบูรพาอุบล มีวัตถุประสงค์เพื่อ
1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา
และวัฒนธรรม เรื่อง เมืองอุบลราชธานีศรีวะนาไล 2) พัฒนาหลักสูตรสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการ
เรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง เมืองอุบลราชธานีศรีวะนาไล สำหรับนักเรียนชั้น
มัธยมศึกษาปีที่ 2 3) ทดลองใช้หลักสูตรสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และ
วัฒนธรรม เรื่อง อุบลราชธานีศรีวะนาไล 4) ประเมินผลการใช้หลักสูตรสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการ
เรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง เมืองอุบลราชธานีศรีวะนาไล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ใน
การวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนเทศบาลบูรพาอุบล อำเภอในเมือง จังหวัด
อุบลราชธานี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 23 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งกลุ่ม
(Cluster Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบวิเคราะห์เอกสาร
2) แบบสัมภาษณ์ 3) แบบสอบถามความต้องการของนักเรียนในการเรียนหลักสูตรสาระการเรียนรู้
เพิ่มเติม 4) หลักสูตรสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง
เมืองอุบลราชธานีศรีวะนาไล 5) คู่มือการใช้หลักสูตรสาระเพิ่มเติม หลักสูตรสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระ
การเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง เมืองอุบลราชธานีศรีวะนาไล 6) แบบทดสอบ
วัดผลสัมฤทธิ์ทางเรียน เรื่อง เมืองอุบลราชธานีศรีวะนาไล ชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ
มีค่าอำนาจจำแนกตั้งแต่ .23 ถึง .77 และค่าความเชื่อมั่น .94 8) แบบสอบถามวัดจิตสำนึกรักบ้าน
เกิด ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (r_{xy}) ตั้งแต่ .50 ถึง .84 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.93 9)
แบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยหลักสูตรสาระเพิ่มเติม มีค่าอำนาจจำแนกราย
ข้อ (r_{xy}) ตั้งแต่ .35 ถึง .73 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.85 และ 8) แบบประเมินหลักสูตร
สาระเพิ่มเติม มีค่าอำนาจจำแนกรายข้อ r_{xy} (Item total Correlation) ตั้งแต่ .44 ถึง .69 และมีค่า
ความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ .91 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบสมมติฐานใช้ t-test

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผลการศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาหลักสูตรสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง เมืองอุบลราชธานีศรีวะนาไล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า ทุกภาคส่วนมีความต้องการในการพัฒนาหลักสูตร และให้สถานศึกษาเป็นองค์กรที่ทำหน้าที่เป็นผู้ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการเรียนรู้ในทุกด้าน โดยให้ครูผู้สอนสามารถจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน ตามสภาพปัญหาของชุมชน ความต้องการของนักเรียนและท้องถิ่น และส่งเสริมให้จัดทำหลักสูตรให้เหมาะสมกับบริบทของชุมชน สังคม และภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับบ้านเกิดของ เมืองอุบลราชธานีศรีวะนาไล เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเกิดความรู้ ความเข้าใจ ความรักความผูกพันหวงแหนมรดกอันล้ำค่า ตลอดจนเกิดความภูมิใจและมีจิตสำนึกรักบ้านเกิดของตนเอง โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและมีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้จริง โดยจัดเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับความสนใจ สภาพปัญหาปัจจุบัน และความต้องการของท้องถิ่น และทุกฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน

2. ผลการพัฒนาหลักสูตรสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง เมืองอุบลราชธานีศรีวะนาไล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่า หลักสูตรมีองค์ประกอบประกอบด้วย 15 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ความนำ 2) วิสัยทัศน์ 3) พันธกิจ 4) หลักการ 5) จุดหมาย 6) สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน 7) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ 8) โครงสร้างหลักสูตร 9) สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ 10) คำอธิบายรายวิชา 11) หน่วยการเรียนรู้ 12) เวลาเรียน 13) แนวการจัดการเรียนการสอน 14) สื่อการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ 15) การวัดและประเมินผล และเอกสารประกอบหลักสูตร ได้แก่ คู่มือการใช้หลักสูตร ซึ่งประกอบด้วย คำชี้แจงการใช้หลักสูตร จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างเนื้อหา และแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่วนการประเมินหลักสูตรและเอกสารประกอบหลักสูตร จากการประเมินของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน พบว่า การประเมินหลักสูตร โดยรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย $\bar{X}=4.68$ และ เอกสารประกอบหลักสูตร คู่มือการใช้หลักสูตรสาระการเรียนรู้เพิ่มเติม โดยภาพรวมมีคุณภาพอยู่ในระดับมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ย 4.78

3. ผลการทดลองใช้หลักสูตรสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง เมืองอุบลราชธานีศรีวะนาไล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 **มีดังนี้**

3.1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยหลักสูตรสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง เมืองอุบลราชธานีศรีวะนาไล มีคะแนนเฉลี่ยผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยหลักสูตรสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง เมืองอุบลราชธานีศรีวะนาไล มีค่าเฉลี่ยของระดับจิตสำนึกรักบ้านเกิดสูงกว่าก่อนเรียน เฉลี่ย 1.57 คิดเป็นร้อยละ 31.40

3.3 นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยหลักสูตรสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง เมืองอุบลราชธานีศรีวะนาไล ในภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด

4. ผลการประเมินหลักสูตรสาระเพิ่มเติม กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม เรื่อง เมืองอุบลราชธานีศรีวะนาไล สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ทั้ง 4 ด้าน โดยรวม มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด